

Ποια είναι τα πιο καθοριστικά χρόνια Πότε μιλάνε τα μωρά

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

H

λογοπεδικός Χαρά Καραμήτσου γράφει για τα στάδια της γλωσσικής τους ανάπτυξης

Τα πιο καθοριστικά χρόνια για την εξέλιξη της ομιλίας και του λόγου ενός παιδιού είναι από 1,5 έως και 4,5 χρόνων. Καθώς τα παιδιά μαθαίνουν να μιλάνε ακολουθούν συ-γκεκριμένα στάδια ανάπτυξης. Κάθε παιδί έχει τον δικό του ρυθμό γλωσσικής ανάπτυξης, υπάρχουν όμως μερικά χρονικά όρια που αν το παιδί τα υπερβεί, αν δηλαδή δεν έχει κατακτήσει την πλειονότητα των όσων αναφέρονται σε κάθε ηλικία, θα πρέπει να ζητήσετε τη γνώμη του ειδικού θεραπευτή λόγου και ομιλίας. Οι πίνακες που ακολουθούν δείχνουν την κατά μέσο όρο φυσιολογική πορεία της γλωσσικής εξέλιξης των παι-διών ανάλογα με την ηλικία τους. Χρησιμοποιήστε τους για να ελέγξετε το επίπεδο της ανάπτυξης και του δικού σας παιδιού.

ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΟΡΟΣΗΜΑ

Τι καταλαβαίνει και τι ακούει

■ 0-3 μηνών

Προσέχει ιδιαίτερα την ανθρώπινη φωνή σε σχέση με άλλους ήχους του περιβάλλοντος. Κλαίει ή πετάγεται με τον δυνατό θόρυβο. Δείχνει να αναγνωρίζει τη φωνή σας, γυρίζει προς το μέρος σας όταν του μιλάτε, παρατηρεί τα πρόσωπα, χαμογελάει.

■ 4-6 μηνών

Από τη διάθεσή σας, τον τόνο της φωνής σας καταλαβαίνει τη χαρά ή τον θυμό σας. Δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το περιβάλλον του. Δείχνει με τα μάτια ότι ενοτοπίζει τους ήχους που έρχονται από δεξιά ή αριστερά, π.χ. την κουδουνίστρα του ή το τηλέφωνο κ.λπ. Προσέχει τα παιχνίδια που παράγουν ήχους.

■ 7-12 μηνών

Το μωρό γυρίζει να σας κοιτάξει προσεκτικά όταν του μιλάτε. Αρχίζει να ανταποκρίνεται σε απλές λεκτικές εντολές όπως «πού είναι η μπάλα;», «θέλεις νερό;». Καταλαβαίνει απλές λέξεις όπως «μπάλα», «παπούτσι» και γελάει με παιχνίδια όπως «κούκου! Τσα!» ή απλά παιδικά τραγούδια.

■ 1-2 χρόνων

Μπορεί να καταλάβει περίπου 20 απλές λέξεις (όχι να τις πει). Γνωρίζει το όνομά του και υπακούει σε απλές εντολές: «Πού είναι ο μπαμπάς;», «Κάνε ευχαριστώ, γεια!».

Ακούει προσεκτικά μικρά παραμύθια και τραγούδια. Μπορεί να δείξει κάποια σημεία του σώματός του, όπως επίσης και εικόνες από βιβλία, π.χ. «πού είναι ο σκύλος;».

■ 2-3 χρόνων

Ανταποκρίνεται σε δύο συνεχόμενες εντολές: «Άσε την μπάλα και έλα εδώ». Καταλαβαίνει τη διαφορά σε έννοιες όπως «έλα - φύγε», «πάνω - κάτω», «μικρό - μεγάλο».

■ 3-4 χρόνων

Το παιδί σας μπορεί να απαντήσει σε απλές ερωτήσεις που έχουν να κάνουν με το «γιατί», το «πότε», το «πού» και το «πώς». Σας ακούει όταν του φωνάζετε από άλλο δωμάτιο. Ακούει ραδιόφωνο και τηλεόραση στην ίδια ένταση με την υπόλοιπη οικογένεια χωρίς να τη δυναμώνει.

■ 4-5 χρόνων

Το παιδί κατανοεί σχεδόν όλα όσα λέγονται στο περιβάλλον του στο σπίτι, στο

νηπια-γωγείο, στον σταθμό. Ακούει προσεκτικά μια μικρή ιστορία και συμμετέχει κάνοντας ερωτήσεις.

Πώς επικοινωνεί και τι λέει

■ 0-3 μηνών

Όταν παίζετε μαζί, σας κοιτάζει. Κλαίει με διαφορετικό τρόπο για να εκφράσει διαφορετικές ανάγκες. Χαμογελάει όταν σας βλέπει. Βγάζει φωνούλες όταν χαίρεται.

■ 4-6 μηνών

Βαβαλίζει όταν μένει μόνο του ή όταν παίζει μαζί σας. Δείχνει τον ενθουσιασμό του ή τη δυσαρέσκειά του με φωνούλες. Αγκουίζει με ήχους που μοιάζουν με ομιλία - ανάμεσα σε άλλους το «π», το «μ» και το «μπ».

■ 7-12 μηνών

Χρησιμοποιεί «ομιλία» ή ήχους για να τραβήξει την προσοχή σας. Βαβαλίζει επαναλαμβάνοντας ήχους όπως «πα πα πα», «ντα ντα». Μιμείται διάφορους ήχους της ομιλίας σας. Λέει μία ή δύο λέξεις, όχι όμως καθαρά. Πάνω στον χρόνο λέει «μαμά, μπαμπά» και προσπαθεί να μιμηθεί λέξεις.

■ 1-2 χρόνων

Εμπλουτίζει συνεχώς το λεξιλόγιό του. Χρησιμοποιεί δύο-τρεις λέξεις μαζί: «Νάνι μαμά», «Μπαμπά πά-ει». Κάνει ερωτήσεις με μία-δύο λέξεις: «Πού μπάλα;». Χρησιμοποιεί πολλά και διαφορετικά σύμφωνα στην αρχή των λέξεων.

■ 2-3 χρόνων

Η ομιλία του είναι κατανοητή από τους ανθρώπους του περιβάλλοντός του. Χρησιμοποιεί απλές προτάσεις δύο-τριών λέξεων, όπως «το μωρό πίνει γάλα». Ονοματίζει σχεδόν όλα τα πράγματα γύρω του. Στην ηλικία των 3 χρόνων θα πρέπει να χρησιμοποιεί ρήματα, άρθρα, επίθετα, προθέσεις.

■ 3-4 χρόνων

Η ομιλία του είναι κατανοητή από όλους. Χρησιμοποιεί προτάσεις με τέσσερις ή περισσότερες λέξεις. Μιλάει για πράγματα που το εντυπωσιάζουν στο σχολείο, με τους φίλους του κ.λπ. Στην ομιλία των 4 χρόνων προφέρει σωστά τα περισσότερα σύμφωνα και τα απλά συμπλέγματα συμφώνων, π.χ. κλειδί, σπίτι. Μιλάει άνετα χωρίς να επαναλαμβάνει συλλαβές ή λέξεις.

■ 4-5 χρόνων

Χρησιμοποιεί προτάσεις με πλούσιο περιεχόμενο, με σωστή σύνταξη και

γραμματική. Προφέρει όλους τους φθόγγους της γλώσσας μας, εκτός ίσως από τα «σ», «θ», «δ» και «ρ». Διηγείται ιστορίες και μένει στο θέμα του. Επικοινωνεί με άνεση με συνομηλίκους του αλλά και με ενήλικες. Στα 5 του θα πρέπει να χρησιμοποιεί προτάσεις με 10-11 λέξεις και να αρθρώνει σχεδόν όλους τους ήχους.

Τι να προσέχουν οι γονείς

- Πάντα να ελέγχετε την ακοή του παιδιού σας.
- Αν η ομιλία του ή ο λόγος του υστερεί σημαντικά όταν συγκρίνεται με τον αντίστοιχο των παιδιών της ηλικίας του και τα πρόσωπα που δεν τον βλέπουν συχνά δεν τον κατανοούν.
- Αποφεύγει να επικοινωνεί με τους άλλους γιατί δεν τον καταλαβαίνουν.
- Δεν δείχνει σημεία επικοινωνίας με το περιβάλλον. Κάνει επαναλαμβανόμενες, στερεοτυπικές κινήσεις με το σώμα του, τα άκρα και το κεφάλι, παίζει με ιδιόρρυθμο και μηχανικό τρόπο με τα παιχνίδια του, επαναλαμβάνει μηχανικά ό,τι λέτε.
- Ξαφνικά σταματά να μιλάει ή η ομιλία και ο λόγος του παλινδρομούν.
- Δεν καταλαβαίνει πάντα αυτά που του λέτε και δεν ακολουθεί τις οδηγίες που του δίνετε.
- Έχει δυσκολίες να μαθαίνει πράγματα της καθημερινότητάς του.
- Δυσκολεύεται να αρχίσει μια φράση ή επαναλαμβάνει την πρώτη συλλαβή ή λέξεις.
- Μιλάει έντονα με τη μύτη.

Εστω κι αν βλέπετε ένα από τα παραπάνω σημάδια, είναι ικανή ένδειξη για να απευθυνθείτε στον λογοθεραπευτή για να επιβεβαιώσει ή να απορρίψει την έναρξη ή την ύπαρξη μιας διαταραχής. Επομένως, θα πρέπει να τονιστεί η μεγάλη σημασία της έγκαιρης παραπομπής του παιδιού στον λογοπεδικό - λογοθεραπευτή.

Γενικά, τα αίτια των προβλημάτων λόγου στα παιδιά μπορεί να οφείλονται στους εξής παράγοντες:

- Σε οργανικά, γενετικά ή μεταγεννητικά προβλήματα, (βαρηκοΐα, νοητική υστέρηση, ύπαρξη συνδρόμου, οδοντικές ανωμαλίες ή βλάβες των φωνητικών χορδών κ.λπ.).
- Σε αναπτυξιακή ανωριμότητα, δηλαδή όταν το παιδί ανταποκρίνεται σαν να είναι παιδί μικρότερης ηλικίας.
- Σε ψυχολογικά προβλήματα, έλλειψη κινήτρων, διαβίωση σε περιβάλλον χωρίς ανάλογα ερεθίσματα κ.λπ.

Πώς επηρεάζονται τα παιδιά

Εκτός από την προφανή δυσκολία στην καθημερινή επικοινωνία των παιδιών, οι επιπτώσεις των προβλημάτων λόγου και ομιλίας μπορεί να επηρεάσουν πολύπλευρα τη ζωή τους σε σημαντικά επίπεδα:

- Σε επίπεδο συμπεριφοράς. Μπορεί να εκδηλώσουν κρίσεις θυμού, επιθετικότητας, απομόνωση.
- Σε μαθησιακό επίπεδο: Πολλές δεξιότητες που σχετίζονται με τον λόγο και την ομιλία, όπως η γραφή και η ανάγνωση, μπορεί να εξελιχθούν σε σοβαρά μαθησιακά προβλήματα.
- Στην επαφή με τους γονείς τους, επηρεάζοντας τις μεταξύ τους σχέσεις και την επικοινωνία τους.

Πού μπορείτε να απευθυνθείτε: Στον Πανελλήνιο Σύλλογο Λογοθεραπευτών – Λογοπεδικών (www.logopedists.gr) και στις Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες των Δήμων.

Χαρά Καραμήτσου
(λογοπεδικός, M.R.C.S.L.T.)
Ελευθερίου Βενιζέλου 25 Νέα Σμύρνη
Τηλ. 210 9581200
charakaramitsou@ath.forthnet.gr

Χαρά Καραμήτσου

Πηγή: protothema.gr